

Warszawa, 5 sierpnia 2016 r.

Szanowny Pan
dr Piotr Dardziński
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Sprawa: stanowisko Stowarzyszenia SIMS w sprawie projektu rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie szczegółowych kryteriów i trybu oceny wniosków o wpisanie przedsięwzięcia na Polską Mapę Drogową Infrastruktury Badawczej.

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo DIR.ZPN.1201.1.2016.2 z 22 lipca 2016 r. w sprawie możliwości zgłaszania uwag do projektu rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie szczegółowych kryteriów i trybu oceny wniosków o wpisanie przedsięwzięcia na Polską Mapę Drogową Infrastruktury Badawczej Stowarzyszenie SIMS (Science Infrastructure Management Society) zgłasza następujące uwagi:

1. Zakres regulacji ujętych w projekcie ogranicza się do określenia procedury wpisywania nowych projektów na Mapę. W ocenie Stowarzyszenia SIMS wskazane byłoby poszerzenie zakresu rozporządzenia i ujęcie w jego ramach procedur usuwania i modyfikowania projektów. Sens istnienia Mapy polega na określeniu projektów strategicznych z punktu widzenia interesów kraju, a co za tym idzie jej stałe rozszerzanie jest działaniem destrukcyjnym dla jej charakteru. Trudno sobie bowiem wyobrazić wartość Mapy, na której ujętych zostanie kilkaset projektów.

Jest jasne, że z uwagi na zmienne warunki zewnętrzne konieczna jest okresowa aktualizacja Mapy, niemniej nie może ona polegać wyłącznie na dopisywaniu nowych przedsięwzięć. Konieczne wydaje się być także określenie kryteriów i procedury usuwania projektów z Mapy (np. w przypadku braku postępów w ich realizacji), a także zasad modyfikacji projektów już na Mapie ujętych (zmiana składu konsorcjum, modyfikacja założeń oraz budżetów).

Stowarzyszenie SIMS zgłasza gotowość do współpracy w zakresie tworzenia regulacji dotyczących kompleksowej aktualizacji Mapy.

2. § 2 ust. 2 stwierdza, że do polskiej wersji wniosku musi być dołączone tłumaczenie na język angielski. Proponujemy przeformułować zapis w taki sposób, aby było jasne, że nie wymagany jest żaden rodzaj tłumaczenia przysięgłego, ale dwie spójne wersje językowe: *„Wniosek powinien zostać złożony w dwóch wersjach językowych – polskiej i angielskiej”.*

3. Kryterium zdolności wnioskodawcy do samodzielnego pokrycia kosztów utrzymania infrastruktury (ujęte w § 4 ust. 3 pkt 5) wydaje się być dyskusyjne i niesłusznie ograniczające Mapę Drogową do projektów o potencjale ściśle komercyjnym. Dla realizacji polityki naukowej konieczne są także inwestycje w infrastrukturę o niskim potencjale generowania przychodów. Oczekiwanie, że każda zbudowana infrastruktura będzie się sama finansować wydaje się być nieracjonalne. Decyzja o tworzeniu pewnych typów infrastruktury strategicznej powinna pociągać za sobą również decyzję o jej dalszym – co najmniej częściowym – finansowaniu z budżetu państwa. Tym samym, obniżanie oceny projektów, w których ramach planuje się utworzenie infrastruktury, która nie będzie mogła być samodzielnie utrzymana przez wnioskodawcę jest dyskusyjne. Stowarzyszenie SIMS proponuje aby w przypadku strategicznej infrastruktury o niskim potencjale komercyjnym wnioskodawca zobligowany był do sformułowania we wniosku uzasadnienia potrzeby jej (współ)finansowania z budżetu państwa, które to uzasadnienie powinno podlegać ocenie.

4. W ocenie Stowarzyszenia SIMS warunkiem sukcesu w wykorzystaniu posiadanej infrastruktury badawczej jest wdrożenie przez jednostkę spójnych i nowoczesnych procedur i metodyk zarządzania infrastrukturą. Doświadczenia członków Stowarzyszenia (reprezentujących kilkadziesiąt polskich jednostek naukowych i uczelni) dowodzą, że wypracowanie autorskiej lub zaadaptowanie istniejącej metodyki zarządzania dużą infrastrukturą badawczą jest kluczowym warunkiem efektywnego jej wykorzystania. Z tego powodu Stowarzyszenie SIMS proponuje uzupełnienie ujętego w § 4.3 projektowanego rozporządzenia katalogu kryteriów o kryterium w następującym brzmieniu:
„w zakresie zdolności instytucjonalnej do zarządzania strategiczną infrastrukturą badawczą:
 - a) posiadanie przez wnioskodawcę opisanych procedur zarządzania infrastrukturą,
 - b) posiadanie przez wnioskodawcę kadry administracyjnej posiadającej kompetencje w zakresie zarządzania infrastrukturą badawczą – udokumentowaną udziałem w programach stażowych w jednostkach zagranicznych, udziałem w szkoleniach specjalistycznych itd.
 - c) posiadanie przez wnioskodawcę certyfikatów poświadczających wysoką jakość w obszarze zarządzania infrastrukturą badawczą.”

Jednocześnie, Stowarzyszenie SIMS chciałoby zwrócić uwagę na problem finansowania wysokospecjalizowanych, unikatowych infrastruktur badawczych w Polsce. W opinii Stowarzyszenia promowane jako źródło finansowania projektów ujętych na Mapie działanie 4.2 Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój nie powinno być jedynym wysokobudżetowym programem finansowania projektów z uwagi na fundamentalną zasadę, zgodnie z którą środki z POIR są przeznaczone w pierwszej kolejności dla przedsiębiorców i dopiero pośrednio dla jednostek naukowych i uczelni, które w możliwych do finansowania w ramach działania projektach pełnią rolę usługową wobec biznesu.

Należy mieć na uwadze, że o ile komercyjne – usługowe wobec przemysłu – cele działalności polskiej nauki są istotne, o tyle wysokocenna infrastruktura badawcza jest niezbędna polskiej nauce także w jej badaniach o charakterze niekomercyjnym, ukierunkowanym na podstawowe cele nauki, a nie na osiągnięcia o charakterze aplikacyjnym.

Dowodem na niedostosowanie warunków brzegowych działania 4.2 jest bardzo mała liczba wniosków zgłoszonych w pierwszym konkursie. Złożono jedynie 7 wniosków (przy 53 projektach ujętych na Mapie).

Istnienie Mapy bez zapewnienia efektywnego mechanizmu finansowania projektów na niej ujętych wydaje się być dyskusyjne - w tym kontekście określanie procedury dopisywania projektów na Mapę stanowi problem drugoplanowy. W ocenie Stowarzyszenia niezbędne jest opracowanie i ujęcie w postaci regulacji prawnych, posiadających określone konsekwencje budżetowe, rozwiązań mających na celu finansowanie projektów ujętych na Mapie.

Z poważaniem,

Ryszard Piramidowicz
Prezes Zarządu Stowarzyszenia SIMS

Stowarzyszenie SIMS (Science Infrastructure Management Society)

Stowarzyszenie powstało z inicjatywy uczestników realizowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju Programu SIMS (Science Infrastructure Management Support), którego celem było podniesienie kompetencji kadry polskich jednostek naukowych do efektywnego zarządzania wysokospecjalistyczną infrastrukturą naukowo-badawczą i skutecznego jej wykorzystywania na rzecz gospodarki. Stowarzyszenie zrzesza osoby związane z szeroko rozumianym zarządzaniem infrastrukturą naukowo-badawczą, w większości ekspertów w swoich dziedzinach, zatrudnionych w wiodących polskich uczelniach, instytutach badawczych, firmach, jak również prowadzących własną działalność gospodarczą.

Do głównych celów Stowarzyszenia należy promocja nowoczesnych rozwiązań w zakresie zarządzania zaawansowaną infrastrukturą naukowo-badawczą oraz optymalizacja i rozwój narzędzi współpracy nauka-biznes i nauka-społeczeństwo. Stowarzyszenie prowadzi działalność o charakterze eksperckim, przygotowuje analizy i opinie, oferuje programy szkoleniowe z zakresu zarządzania i optymalizacji wykorzystania infrastruktury badawczej, a także wspiera działalność naukową ukierunkowaną na badania nad procesami zarządzania w nauce.

Deklarujemy aktywny udział w procesie konsultacji publicznych regulacji związanych z przedmiotem działalności statutowej Stowarzyszenia SIMS.

Więcej informacji o Stowarzyszeniu znajdziecie Państwo na stronie internetowej www.sims.org.pl